

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Historia literatury polskiej do roku 1918
Kierunek:	Filologia polska, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2012
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Historia literatury polskiej do roku 1918
Rok/Semestr:	II/3
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Bałajewski Arkadiusz, dr hab.
Forma zajęć:	konwersatorium
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Poziom trudności:	średnio zaawansowany
Wstępne wymagania:	Wykład obowiązkowy dla studentów filologii polskiej.
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • klasyczna metoda problemowa • prelekcja • wykład informacyjny • wykład konwersatoryjny
Zakres tematów:	<p>1. Jedność i zróżnicowanie romantyzmu europejskiego. U źródeł estetyki romantycznej (pojęcia i kategorie estetyki preromantycznej w Anglii i Niemczech); koncepcje poezji, wyobraźni poetyckiej; pojmowanie natury; nowa mitologia; romantyczne poznanie a zasada jedności i harmonii świata.</p> <p>2. Przełom romantyczny w Polsce. Koncepcje przedromantyczne i romantyczne; trzy modele kultury nowożytnej: K. Brodziński – M. Mochński – A. Mickiewicz. Spory estetyczne i literackie w okresie romantyzmu przedlistopadowego .</p> <p>3. Adam Mickiewicz – poeta. W szkole klasycznej; znaczenie <i>Ballad i romansów</i>; cykle sonetów: <i>Sonetes odeskie</i> <i>Sonetes krymskie</i>; artyzm, światopogląd romantyczny: koncepcja. Pielgrzym, natura, historia, orientalizm; liryka okresu rzymsko – drezdeńskiego jako nowy typ ekspresji religijnej; <i>Zdania i uwagi</i> jako cykl religijny; metafizyczny wymiar liryków łożańskich. Ewolucja drogi poetyckiej Mickiewicza. Koncepcja poezji romantycznej w twórczości Mickiewicza.</p> <p>4. <i>Pan Tadeusz</i> – <i>summa</i> romantyczna. Geneza, powstawanie, trudna droga do sławy; tradycje literackie; czy epopeja szlachecka?; koncepcja historyzmu (historia narodowa); dawność szlachecka a polska przyszłość; natura i idylla; „widzę i opisuję” – tajemnice sztuki poetyckiej; <i>Pan Tadeusz</i> jako romantyczne dzieło synkretyczne. <i>Pan Tadeusz</i> jako poemat metafizyczny. Odczytania klasyczne i nowe.</p> <p>5. Ewolucja form dramatycznych w twórczości Juliusz Słowackiego; wyznaczniki formy dramatycznej; dramat a wizja sceniczna; kompozycja; dramaturgia Słowackiego wobec koncepcji podmiotowości; <i>Kordian</i> – <i>Balladyna</i> – <i>Mazepa</i> – <i>Sen srebrny Salomei</i> – <i>Samuel Zborowski</i>. <i>Kordian</i> – historia i historyzm; romantyczny bohater egzystencji; problematyka; spór o Kordiana. <i>Balladyna</i> – historyzm i historia; romantyczne dzieje bajeczne (kontekst <i>Lilla Weneda</i>); szekspiryzm; „ariostyczny uśmiech”; baśniowość jako kategoria estetyczna; koncepcja ironii tragicznej.</p> <p>7. Słowacki mistyczny. Problematyka filozofii genezyjskiej (spirytualistyczny ewolucjonizm), historia; objawienie ducha w dziejach. System mistyczny – czy cząstkowe rewelacje? Problematyka filologiczna dzieła mistycznego. Koncepcja dzieła fragmentarycznego. Objawienie i poetyka. <i>Genezis z Ducha</i> – wykład idei. <i>Król Duch</i> jako romantyczna epopeja „w ruchu”.</p> <p>8. Norwid – myśl i poezja. Norwidowski romantyzm. Wobec antyku i chrześcijaństwa. Świat myśli (człowiek, historia, eschatologia); dążenie do prawdy; ironia Norwida; dlaczego niedokonany zwrot w poezji (poetyka „niewczesna”?).</p> <p>9. Romantyzm w kraju: poezja i proza wobec dokonań wieszczów. Główne tendencje rozwojowe.</p>
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • egzamin ustny

Spis lektur podstawowych:*Idee programowe romantyków polskich*, opr. A. Kowalczykowa, Wrocław 1991, BN I 261 (orientacja w całości); Malczewski A., *Maria*, opr. R. Przybylski, Wrocław 1958, BN I 46; Mickiewicz A., *Wybór poezyj*, t. 1-2, opr. Cz. Zgorzelski, Wrocław 1974 – 1986, BN I 6, 66; Mickiewicz A., *Konrad Wallenrod*, opr. S. Chwin, Wrocław 1991, BN I 72; Mickiewicz A., *Dziady. Część II, IV i I*, opr. S. Pigoń, post. Z. Stefanowska, Warszawa 1977.; Mickiewicz A., *Dziady. Część III*, opr. S. Pigoń, post. Z. Stefanowska, Warszawa 1984; Mickiewicz A., *Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego*, opr. Z. Stefanowska, Wrocław 1956, BN I 17; Mickiewicz A., *Pan Tadeusz czyli Ostatni zajazd na Litwie*, opr. S. Pigoń, Wrocław 1971, BN I 83; Słowacki J., *Dzieła*, pod red. J. Krzyżanowskiego, Wrocław 1959, t. 1 : *Liryki i inne wiersze* ; Słowacki J., *Powieści poetyckie*, opr. M. Ursel, Wrocław 1987, BN I 47 (*Lambro*); Słowacki J., *Kordian*, opr. M. Inglot, Wrocław 1986, BN I 2 ; Słowacki J., *Balladyna*, opr. M. Inglot, Wrocław 1984, BN I 51; Słowacki J., *Beniowski*, opr. A. Kowalczykowa, Wrocław 1998, BN I ; Słowacki J., *Ksiądz Marek*, opr. M. Piwińska, Wrocław 1991, BN I 29 lub Słowacki J., *Sen srebrny Salomei*, opr. A. Kowalczykowa, Wrocław 1992, BN I 57; Krasieński Z., *Nie – Boska komedia*, opr. M. Janion i M. Grabowska, Wrocław 1974, BN I 24; Krasieński Z., *Irydion*, opr. W. Kubacki, Wrocław 1967, BN I 42; Fredro A., *Śluby panieńskie*, opr. M. Inglot, Wrocław 1972, BN I 22; Fredro A., *Zemsta*, opr. M. Inglot, Wrocław 1967, BN I 32; Norwid C.K., *Vade – mecum*, opr. J. Fert, Wrocław 1990, BN I 271.; Norwid C.K., *Pierścień Wielkiej Damy*, opr. S. Świontek, Wrocław 1990, BN I 274; Norwid C.K., *Pisma wybrane*, opr. J. W. Gomulicki, Warszawa 1968 : t. 2 : *Promethidion*.; t. 4: *Czarne kwiaty, Białe kwiaty, Stygmat, „Ad leones!”*.; Rzewuski H., *Pamiętki Soplicy*, opr. Z. Lewinówna, wstęp M. Żmigrodzka, Warszawa 1961; Żmichowska N., *Poganka*, opr. T. Żeleński – Boy, Wrocław 1950, BN I 121; Kraszewski J. I., *Stara Baśń*, opr. W. Danek, Wrocław 1988, BN I 53;

Literatura:

Lektury zalecane: Goszczyński S., *Zamek kaniowski*, opr. M. Janion, Warszawa 1958; Mochnacki M., *O literaturze polskiej w wieku XIX*, opr. Z. Skibiński, Łódź 1988; Mickiewicz A., *Grażyna*, post. Z. Libera, Warszawa 1982; Mickiewicz A., *Dzieła. Wydanie Rocznicowe 1798 – 1998*, Warszawa 1993 -, t. 8 – 11 : *Literatura słowiańska* (wybór), opr. J. Maślanka; Słowacki J., *Krąg pism mistycznych*, opr. A. Kowalczykowa, Wrocław 1982, BN I 245; Słowacki J., *Dzieła Wszystkie*, pod red. J. Kleiner, t. 3 – *Anhelli*, t. 4 – *Mazepa*; Krasieński Z., *Przedświt*, w: *Dzieła literackie*, opr. P. Hertz, Warszawa 1975; Krasieński Z., *Listy*, opr. Z. Sudolski, Wrocław 1997 BN I (wybór); Wybrane aspekty poezji krajowej na podst. następujących wydań (ogólna orientacja): Pol W., *Wybór poezji*, opr. M. Janion, Wrocław 1963, BN I 180 ; Lenartowicz T., *Wybór poezji*, opr. J. Nowakowski, Wrocław 1972, BN I 5; Ujejski K., *Wybór poezji i prozy*, opr. K. Poklewska, Wrocław 1992, BN I 37; Zaleski J. B., *Wybór poezji*, opr. B. Stelmaszczyk – Świontek, Wrocław 1985, BN I 30; Główne tendencje w prozie okresu międzypowstaniowego na podst. wybranych utworów: np. Korzeniowski J., *Kolokacja*, opr. S. Kawyn, Wrocław 1958, BN I 128; 3; Kraszewski J. I., *Zygmuntowski czasy*, opr. W. Danek, Wrocław 1966, BN I 91;

Opracowania: Janion M., *Prace wybrane*, red. M. Czerwińska, t. 1-5, Kraków 2000 – 2003; Janion M., Żmigrodzka M., *Romantyzm i historia*, Warszawa 1978; Janion M., Żmigrodzka M., *Romantyzm i egzystencja*, Gdańsk 2005; Kleiner J., *Mickiewicz*, t. 1-2, Lublin 1998; Kowalczykowa A., *Słowacki*, Warszawa 1994; Łapiński Z., *Norwid*, Kraków 1971; Witkowska A., *Mickiewicz. Słowo i czyn*, Warszawa 1998; Witkowska A., Przybylski R., *Romantyzm*, Warszawa 1995; Zgorzelski Cz., *O sztuce poetyckiej Mickiewicza*, Warszawa 2001; *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. Seria III. Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831 – 1863*, t. 1-3, Kraków 1975, 1988. Warszawa 1992; *Słowacki współczesny*, pod red. M. Troszyńskiego, Warszawa 1999; *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, pod red. J. Bachórze i A. Kowalczykowej, Wrocław 1991; *Zygmunt Krasieński – nowe spojrzenia*, pod red. G. Halkiewicz – Sojak i B. Burdzieja, Toruń 2001; *Dramat polski. Interpretacje*, pod red. J. Ciechowicza i Z. Majchrowskiego, t.1, Gdańsk 2001.